

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/15418 din 13.09.2024

La nr. 283 din 03.09.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind importul unor mijloace de transport .

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

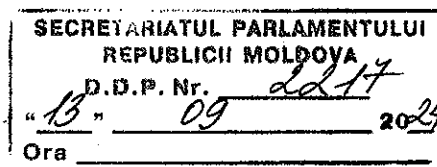
Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2024.09.13 12:09:05 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9980 din 13.09.2024

la proiectul de lege privind importul unor mijloace de transport

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați din Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin. (3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul propus și nota informativă aferentă acestuia au fost plasate pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la compartimentul Procesul legislativ/Proiecte de acte legislative, fiind asigurat accesul părților interesate pentru a putea prezenta și expedia recomandări referitoare la proiectul prenotat.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota de fundamentare autorul a menționat *"Prin derogare de la prevederile Codului vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021, ale Codului fiscal nr. 1163/1997, ale Legii nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, se permite, cu titlu de excepție, Primăriei municipiului Ungheni, (raionul Ungheni) introducerea în țară și plasarea sub regim vamal de import, a 3 microbuze (conform anexei), clasificate la poziția tarifară 870332, acordate cu titlu gratuit (donație) de către mun. Cluj-Napoca, (județul Cluj, România), cu scutire de plata drepturilor de import și fără drept de înstrăinare".*

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propune scutirea de la plata drepturilor de import, fără drept de înstrăinare, a 3 microbuze de marca Ford Transit 125T430, anul fabricării 2003 (numărului de identificare ale șasiului WFOLXXGBFL3T5247, WFOLXXGBFL3J70565 și WFOLXXGBFL3J70566), în vederea exploatării acestora pentru necesitățile Primăriei municipiului Ungheni, în special, pentru a asigura transportarea colectivelor instituțiilor publice de cultură, artă, tineret și sport ale primăriei municipiului Ungheni și participării la manifestările culturale și sportive, concursuri, concerte, expoziții, campionate, etc. desfășurate în țară și peste hotare.

Prin urmare, conchidem că scopul declarat de către autor în nota de fundamentare corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de susținere a administrației publice locale a municipiului Ungheni, prin facilitarea acesteia la importul a 3 microbuze de marca Ford Transit 125T430, anul fabricării 2003, care sunt donate gratuit de către mun. Cluj-Napoca, Romania.

Într-o altă ordine de idei, autorul proiectului susține în nota de fundamentare că, importul acestor unități de transport va avea un impact pozitiv la îmbunătățirea serviciilor publice, optimizarea resurselor și stimularea activităților culturale în cadrul Primăriei municipiului Ungheni.

Prin urmare, implementarea acestuia poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota de fundamentare care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;*
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;*
- d) analiza impactului de reglementare;*
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;*
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;*
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;*
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."*

Nota informativă conține justificări suficiente și stabilește condițiile care au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

Este de menționat, că nota de argumentare urmează a fi revizuită prin prisma cerințelor prevederilor Legii nr. 100/2017 (ajustate prin Legea nr. 49 din 21 martie 2024).

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.

Deși în nota informativă a proiectului de lege se menționează că, „[...] scutirea de drepturile de import va reduce semnificativ costurile de achiziție, economisind resurse financiare care pot fi utilizate pentru alte necesități...economisind realizate pot fi reinvestite în îmbunătățirea altor aspecte ale serviciilor publice sau în proiecte culturale și educaționale [...], bugetul de stat este afectat semnificativ în mod indirect prin dispariția încasărilor la bugetul de stat.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

În principal, textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

Cu toate acestea, în proiect a fost atestată lacună de drept prin omiterea elucidării în textul proiectului de act normativ, a numerelor de identificare ale șasiului unităților de transport acordate cu titlu gratuit (donație) de către mun. Cluj-Napoca, (județul Cluj, România) Primăriei municipiului Ungheni (analiza detaliată a factorilor de risc și riscuri de corupție identificați în acest sens a se vedea în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție).

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului nu reglementează în mod direct activitatea agenților publici sau a entităților publice, totuși, adoptarea acestuia va implica o interoperabilitate a Serviciului vamal și Primăriei municipiului Ungheni în procesul de introducere în țară și plasarea sub regim vamal de import, a 3 microbuze, clasificate la poziția tarifară 870332, acordate cu titlu gratuit de către mun. Cluj-Napoca, (județul Cluj, România).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
Obiecție generală asupra proiectului
Obiecții: Analizând prevederile proiectului de lege, constatăm că se propune importul unor mijloace de transport, cu titlu de excepție, prin derogarea de la prevederile Codului vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021, ale Codul fiscal nr. 1163/1997 și ale Legii nr. 174/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor, cu scutirea de la plata drepturilor de import. În acest sens, se remarcă faptul că esența normei articolului 16 din Constituție privind egalitatea cetățenilor constă în faptul că toți cetățenii au aceleași drepturi, libertăți fundamentale și îndatoriri, exercitarea cărora este asigurată de către stat fără discriminare, însă această normă permite aplicarea unui tratament diferențiat atunci când există o motivare obiectivă și rezonabilă. Astfel, din motivațiile notei de fundamentare este important a scoate în evidență, că proiectul de act normativ supus expertizei instituie o discriminare, deoarece, deși acesta promovează interesul entității publice care va beneficia de unitățile de transport marca Ford Transit 125T430, anul fabricării 2003 (numărului de identificare ale șasiului WFOLXXGBFL3T5247, WFOLXXGBFL3J70565 și WFOLXXGBFL3J70566), cu scutire de la plata drepturilor de import, pe de altă parte este promovat favorabil unor categorii de subiecți. În consecință, semnalăm că, acordarea facilităților respective constituie și o derogare de la sistemul impozitelor și taxelor de stat, or potrivit prevederilor art. 6 alin. 8 lit. c) din Codul fiscal, sistemul impozitelor și taxelor de stat se bazează pe principiul echității fiscale ce presupune – tratare egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.
Recomandări: Elaborarea unui act normativ, prevederile căruia să stabilească o arhitectură legislativă unică și valabilă pentru cazuri similare celui din proiectul propus și care va elucida penalitățile, sancțiunile pentru nerespectarea interdicției de înstrăinare a unității de transport, de altfel suntem în situația unui risc aparent de abuzuri din partea beneficiarilor, precum și crearea premiselor de abordare în mod diferit a fiecărui caz de introducere a mijloacelor de transport pe teritoriul țării.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Lacună de drept ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Lipsa responsabilității clare pentru încălcări 	Riscuri de corupție:
---	-----------------------------

- 2 -

Art.I din proiect

Art. I. – Prin derogare de la prevederile Codului vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021, ale Codului fiscal nr. 1163/1997, ale Legii nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, se permite, cu titlu de excepție, Primăriei municipiului Ungheni, (raionul Ungheni) introducerea în țară și plasarea sub regim vamal de import, a 3 microbuze (conform anexei), clasificate la poziția tarifară 870332, acordate cu titlu gratuit (donație) de către mun. Cluj-Napoca, (județul Cluj, România), cu scutire de plata drepturilor de import și fără drept de înstrăinare.

Obiecții:

Pentru a asigura proiectului de lege o cât mai bună înțelegere și o cât mai corectă aplicare, considerăm esențială indicarea în textul acestuia a numerelor de identificare ale șasiului unităților de transport acordate cu titlu gratuit (donație) de către mun. Cluj-Napoca, (județul Cluj, România) Primăriei municipiului Ungheni, de altfel lipsește o claritate ce ține de autoturismele care urmează a fi scutire de plata drepturilor de import, or în astfel de situații, beneficiarul își creează premise de a promova interese contrare interesului public.

În același context, omiterea reglementării aspectului dat, denotă neîntrunirea exigențelor vizate de prevederile art.29 alin.(2) al Legii nr.100/2017, poate determina interpretarea extensivă a normei de către beneficiarul donației și nu în ultimul rând aplicarea arbitrară a prevederilor actului legislativ.

Recomandări:

Revizuirea și ajustarea prevederilor proiectului în sensul specificării numerelor de identificare ale șasiului unităților de transport propuse introducerii pe teritoriul vamal, cu scutirea de la plata drepturilor de import.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Lacună de drept ● Promovarea intereselor contrar interesului public 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - delapidarea fondurilor și/sau a patrimoniului - depășire a atribuțiilor de serviciu
--	---

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii privind importul unor mijloace de transport este promovat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, și propune scutirea de la plata drepturilor de import, fără drept de înstrăinare, a 3 microbuze de marca Ford Transit 125T430, anul fabricării 2003 (numărului de identificare ale șasiului WFOLXXGBFL3T5247, WFOLXXGBFL3J70565 și WFOLXXGBFL3J70566), în vederea exploatării acestora pentru necesitățile Primăriei municipiului Ungheni, în special, pentru a asigura transportarea colectivelor instituțiilor publice de cultură, artă, tineret și sport ale primăriei municipiului Ungheni și participării la manifestările culturale și sportive, concursuri, concerte, expoziții, campionate, etc. desfășurate în țară și peste hotare. În cadrul procesului de elaborare a proiectului au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Deși proiectul nu conține norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu

reglementările altor acte normative în vigoare, acesta atestă lacune de drept prin omiterea elucidării în textul proiectului, a numerelor de identificare ale șasiului unităților de transport acordate cu titlu gratuit (donație) de către mun. Cluj-Napoca, (județul Cluj, România) Primăriei municipiului Ungheni.

În final, considerăm oportună redactarea proiectului în contextul obiecțiilor și recomandărilor din prezentul raport de expertiză anticorupție.

13.09.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Marian Perju , Inspector principal

Digitally signed by Perju Marian
Date: 2024.09.13 08:44:31 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

